

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY NA LATA 2017 - 2020

**realizowany
w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 37
im. Szarych Szeregów
w Gdańsku - Oliwie**

Opracowany przez Radę Pedagogiczną
we współpracy z Radą Rodziców.
Zatwierdzony do realizacji 29 września 2017 r.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej Specjalnej Nr 37 w Gdańsku

I. Podstawa prawna:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Konwencja o Prawach Dziecka

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) art. 24

Ustawy i rozporządzenia MEN:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. W sprawie postawy programowej wychowania przedszkolnego oraz postawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

Karta Nauczyciela

Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

Zgodnie z **Art. 26.** Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe /Dz.U. z2-17r. Poz.59/ Szkoły podstawowe / w tym specjalne/ realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Wprowadzenie

Ustawa Prawo Oświatowe (art. 1 pkt 3 *Ustawy Prawo oświatowe*) wprowadza definicję wychowania jako: „**wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży**”.

Modelowy proces wychowania w środowisku szkolnym cechuje jednak ograniczona skuteczność. Wynika to z wielu przyczyn, które często prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu, a w związku z tym wymusza interwencję profilaktyczną.

Koncepcja Zbigniewa B. Gasia przyjmuje, że **profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania**, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);

- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Zakresy profilaktyki i wychowania mają obszar wspólny, który stanowią działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia. Najważniejsze jednak, co łączy wychowanie i profilaktykę – jest to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnianiu wartości i norm wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, a w świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

III. Diagnoza

Na podstawie obserwacji, wyników przeprowadzonych badań, wniosków i analizy dotychczasowych działań w ramach Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki prowadzone będą następujące strategie:

1. Utrzymanie dotychczasowych działań, które w ocenie uczniów, rodziców i nauczycieli są prawidłowo realizowane, a założone efekty osiągnęte.
2. Poszerzenie dotychczasowych działań szkoły.
3. Zainicjowanie nowych działań wynikających z bieżących potrzeb, opracowanej na podstawie diagnozy środowiskowej dokonywanej poprzez:
 - a. obserwację społeczności szkolnej /obserwacja zachowania uczniów/
 - b. analizę dokumentacji
 - c. prowadzenie diagnozy funkcjonalnej uczniów
 - d. rozmowy prowadzone z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły
 - e. informacje uzyskane z instytucji współpracujących ze szkołą
 - f. zogniskowane wywiady grupowe „focus”.

IV. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1. Założenia ogólne.

Działalność wychowawczo- profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu czynności z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięciu dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na dobytec przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalającej na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) psychicznej- ukierunkowanej na zbudowaniu równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia;
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności stosowania się do zasad i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na poznanie systemu wartości, w tym docenianie znaczenia zdrowia w życiu człowieka;

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywa się w różnych formach wykorzystujących aktywne metody pracy.

Kluczową rolę w budowaniu środowiska szkolnego sprzyjającego wychowaniu i profilaktyce pełnią nauczyciele. Szkolny Program Wychowawczo –Profilaktyczny stanowi

narzędzie regulujące działania wychowawcze i profilaktyczne w środowisku szkolnym, dlatego to nauczyciele i wychowawcy dostosowują treści w nim przedstawione do możliwości uczniów.

2. Główne cele programu

- promowanie zdrowego stylu życia
- wychowanie w szacunku do dóbr kultury i ojczyzny
- stwarzanie bezpiecznych warunków do nauki i wychowania
- budowanie prawidłowej relacji w społeczności szkolnej
- rozwijanie samodzielności, zaradności oraz umiejętności społecznych

3. Odbiorcy

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele;

4. Realizatorzy:

- grono pedagogiczne,
- rodzice,
- pedagog szkolny,
- psycholog szkolny,
- pracownicy szkoły,
- pielęgniarka,
- kuratorzy sądowi,
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne,
- Straż Miejska i Policja,
- Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień
- pracownicy świetlic środowiskowych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na terenie miasta;

5. Metody i formy realizacji programu.

- działania wychowawców w ramach godzin wychowawczych
- wprowadzanie przez wszystkich nauczycieli do tematyki swoich przedmiotów elementów programu profilaktyczno-wychowawczego
- uwzględnianie założeń programu profilaktyczno-wychowawczego we wszystkich zajęciach szkolnych
- dostosowanie przez wszystkich nauczycieli w ramach prowadzenia zajęć szkolnych przekazywania wiedzy, kształtowania umiejętności i postaw uczniów do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci, umożliwienie poznawania świata w jego jedności i złożoności, wspomaganie samodzielności uczenia się, inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć, rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywowanie do dalszej edukacji
- współpraca nauczycieli z pedagogiem i psychologiem szkolnym
- stworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych

- organizowanie imprez okolicznościowych
- zapewnienie uczniom bezpieczeństwa na terenie szkoły poprzez sprawnie działający system dyżurów i interwencji
- udział w imprezach, konkursach pozaszkolnych,
- organizowanie zajęć o charakterze profilaktycznym,
- organizowanie imprez integracyjnych z udziałem uczniów, nauczycieli i rodziców,
- praca z rodziną ucznia, konsultacje, porady,
- wspieranie i aktywizowanie samorządu uczniowskiego i całego środowiska uczniowskiego

5. Sylwetka absolwenta

Absolwent szkoły podstawowej, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim:

- odznacza się kulturą osobistą
- dba o higienę, wygląd zewnętrzny i zdrowie, prowadzi zdrowy styl życia
- rozpoznaje emocje i uczucia swoje i innych, reaguje na nie w sposób adekwatny i akceptowany społecznie
- jest wrażliwy na krzywdę i cierpienie innych ludzi, szanuje starszych, jest opiekuńczy wobec młodszych i słabszych
- jest przygotowany do świadomego udziału w życiu społecznym
- przestrzega przepisów prawa i zasad moralnych
- zna i szanuje tradycje i kulturę narodową, dba o poprawność i piękno ojczystego języka, ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej
- szanuje poglądy i przekonania innych
- ma poczucie własnej wartości
- wie, że należy ponosić konsekwencje swoich czynów
- dba o zdrowie własne i innych, akceptuje aspekty swojego dojrzewania i rozwoju
- docenia wartość rodziny, identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami
- rozumie potrzebę ochrony środowiska naturalnego, przejawia zachowania proekologiczne
- jest przygotowany do wyboru swoich dalszych losów życiowych.

Absolwent szkoły podstawowej, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym:

- komunikuje się na miarę swoich możliwości
- zna i stosuje formy grzecznościowe
- nawiązuje poprawne kontakty społeczne, potrafi właściwie zachować się w miejscach publicznych
- współdziała w grupie
- zna swoje miejsce w rodzinie oraz funkcje pełnione przez poszczególnych jej członków
- identyfikuje się z płcią, akceptuje aspekty własnego dojrzewania i rozwoju
- dba o swoje zdrowie i wygląd zewnętrzny
- posiada umiejętności i nawyki związane z higieną, kulturą osobistą i estetyką otoczenia
- szanuje środowisko naturalne i wytwory pracy ludzkiej
- ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej
- uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu, państwa.

6. Zadania

6A. Zadania dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim:

Na podstawie powyższych ogólnych założeń, dotyczących oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych w szkole będą realizowane następujące treści przewidziane do realizacji zarówno na poszczególnych przedmiotach, jak i godzinach do dyspozycji wychowawcy.

*Tabela nr 1. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I–III
/dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim/*

OBSZAR	ZADANIA – KLASY I–III
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none">• zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych;• zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;• kształtowanie umiejętności samodzielnego i kulturalnego spożywania posiłków;• przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;• kształtowanie tożsamości płciowej;• kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie;• rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku;• kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego;• uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;• kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki;• kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z różnych form wypoczynku;
OBSZAR	ZADANIA KLASY I-III
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none">• kształtowanie zachowań powszechnie przyjętych za właściwe dla danej płci, dostarczenie elementarnych informacji dotyczących budowy i funkcjonowania człowieka i jego rozwoju;• kształtowanie postaw związanych z poszanowaniem intymności;• pomoc w adaptacji szkolnej;• wprowadzenie do grona społeczności szkolnej;• integrowanie zespołu klasowego;• kształtowanie samodzielności i zaradności;

OBSZAR	ZADANIA KLASY I-III
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym; • wdrażanie do systematycznego uczęszczania do szkoły; • wzmacnianie poczucia więzi z rodziną;
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budzenie ciekawości poznawczej; • kształtowanie umiejętności organizacji czasu wolnego; • budzenie zainteresowań czytelniczych oraz nawyku właściwego obchodzenia się z książką; • kształtowanie inwencji twórczej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych; dbałość o język i kulturę wypowiedzania się; • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla innych ludzi i respektowanie ich praw, • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną, • budzenie poczucia przynależności do ojczyzny, regionu i rodzinnego miasta, • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji;

OBSZAR	ZADANIA KLASY I-III
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia , • zapoznanie ze służbami udzielającymi pomocy w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia oraz kształtowanie umiejętności wzywania pomocy, • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpiecznego poruszania się na drodze, • zapoznanie z różnymi środkami lokomocji, • wdrażanie do właściwego zachowania się w różnych środkach lokomocji, • kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych;

Opracowano na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej – www.dziennikustaw.gov.pl (dostęp dn. 14.03.2017r.).

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Rozwijanie prawidłowych nawyków higienicznych i zdrowotnych				
	Dbłość o higienę osobistą.				
	Propagowanie zasad racjonalnego odżywiania się, aktywnego spędzania wolnego czasu.				
	Kształtowanie zachowań powszechnie przyjętych za właściwe dla danej płci, dostarczenie elementarnych informacji dotyczących budowy i funkcjonowania człowieka i jego rozwoju, kształtowanie postaw związanych z poszanowaniem intymności.				
	Wyposażenie uczniów w podstawową wiedzę o sobie (mocnych i słabych stronach), reakcji własnego organizmu na stres.				
	Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.				
	Propagowanie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego.	Kształtowanie umiejętności skupienia na wykonywanej czynności i doprowadzania zadań do końca	Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia j. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego. Rozwijanie wiedzy na temat własnej osoby (mocnych i słabych stron)	Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. Rozwijanie u uczniów poczucia sprawczości, rzutującej na poczucie własnej wartości młodego człowieka	Kształtowanie umiejętności wyznaczania celów i podejmowanie działań zmierzających do ich osiągnięcia. Rozwijanie wiedzy na temat własnej osoby (mocnych i słabych stron)

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Integrowanie zespołu klasowego. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.				
	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.				
	Kształcenie umiejętności właściwego komunikowania się w grupie oraz rozwiązywania pojawiających się problemów.				
	Rozwijanie odpowiedzialności za wykonanie powierzonych zadań oraz za swoje czyny i decyzje.				
	Rozwijanie umiejętności pracy w zespole i odpowiedzialności za grupę.				
	Uświadamianie podstawowych reguł współżycia w społeczeństwie.				
	Kształcenie umiejętności radzenia sobie z trudnościami.				
	Wdrażanie do poszanowania swojej i cudzej własności.				
	Kształtowanie postawy zaangażowania w życie społeczne.				
	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.				
	Rozwijanie samodzielności i zaradności.				
	Kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami- wyrabianie postaw wzajemnej tolerancji i pomocy.				
	Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.	Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski) .	Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.	Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.	Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.
Wdrażanie do przestrzegania podstawowych reguł współżycia w społeczeństwie.	Kształtowanie otwartości, umiejętności współpracy, bycia pomocnym.	Rozwijanie samorządności. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.	Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych.	Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.	
Zachęcanie do wyrażania własnego zdania.		Poszerzenie autonomii i samodzielności.	Przygotowanie do pełnienia funkcji społecznych.	Kształtowanie postawy zaangażowania w życie społeczne.	

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	Zadania				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
	Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.				
	Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.				
	Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.				
	Kształtowanie postaw patriotycznych oraz kultywowanie tradycji związanych z patronem szkoły.				
	Pomoc w rozwijaniu zdolności i zainteresowań, kształtowanie zainteresowań.				
	Kształtowanie pozytywnego stosunku do nauki .				
	Utrwalanie nawyku systematycznej pracy, utrzymywania ładu i porządku.				
	Kształcenie umiejętności korzystania z oferty instytucji kulturalnych.				
	Uświadamianie uczniom ich możliwości.				
	Utrwalanie nawyków czytelniczych.				
	Zachęcanie do korzystania z różnych źródeł informacji				
Rozwijanie aktywności poznawczej. Budzenie umiejętności twórczego myślenia	Rozwijanie motywacji do uczenia się. Rozwijanie zdolności i zainteresowań.	Utrwalanie nawyku systematycznej pracy. Wdrażanie do pokonywania trudności. Kształtowanie wytrwałości zainteresowań.	Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. Rozwijanie więzi ze społecznością lokalną.	Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.	

OBSZAR	Zadania					
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	
	Zapoznanie uczniów z zasadami postępowania i zachowania w szkole zgodnie z obowiązującymi regulaminami i procedurami.					
	Nabywanie umiejętności zachowania bezpieczeństwa na ulicy, w domu oraz reagowania w sytuacji niebezpieczeństwa.					
	Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.					
	Rozwijanie umiejętności nazywania i identyfikowania emocji, które mają wpływ na postępowanie.					
	Kształtowanie umiejętności przewidywania następstw różnych zachowań.					
	Zapoznanie z zasadami postępowania podczas sytuacji kryzysowych.					
	Kształtowanie odpowiednich postaw wobec zachowań -pożądanych i niepożądanych - innych ludzi.					
	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.					
	Dostrzeganie czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu (w tym także zagrożeń ze strony innych osób, używania alkoholu, środków odurzających);					
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów poprzez rozmowę.	Uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.	Uczenie alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów. Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.	Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Dostarczenie wiedzy na temat znaków i symboli informujących o różnych rodzajach niebezpieczeństw.	Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Dostarczenie wiedzy na temat znaków i symboli informujących o różnych rodzajach niebezpieczeństw. Zapoznanie z zasadami postępowania w sytuacjach zagrożeń.		

6B. Zadania dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym:

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego w szkole podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Tabela nr 2 Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w szkole podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym/

Obszar	Szkoła podstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Uczeń:
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none">• uczy się dbałości o zdrowie – różnicowania pojęć: „człowiek zdrowy”, „człowiek chory”;• uczy się przestrzegania zasad higieny – mycia rąk, mycia owoców i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd.;• uczy się dobierania produktów spożywczych do poszczególnych posiłków;• poznaje i przestrzega zasad zdrowego trybu życia;• uczy się dbałości o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie; rozumienie znaczenia snu oraz odpoczynku;• uczy się określania własnych mocnych stron i trudności;• doskonali umiejętność wyboru odzieży i ubierania się adekwatnego do sytuacji, pogody;• akceptuje zmiany i ma szacunek dla własnego ciała;• doskonali umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć;• doskonali umiejętności oceny własnych możliwości;• doskonali umiejętności dbania o zdrowy styl życia;• rozumie konieczność wykonywania badań profilaktycznych (badania okresowe, wizyty u lekarza pierwszego kontaktu, u stomatologa, urologa, ginekologa);• uczy się radzić sobie z problemem chorób i śmierci bliskich osób, przeżywać żałobę;• uczy się radzić sobie ze stresem;
Relacje – kształtowanie postaw	<ul style="list-style-type: none">• rozumie i nazywa relacje i więzi między członkami rodziny; przyswaja język i doskonali rozwój mowy;• przestrzega zasad panujących w rodzinie;• przestrzega zasad panujących w klasie;• przestrzega norm współżycia w grupie;• uczy się współuczestnictwa i współpracy podczas zabawy i zajęć;• poznaje sąsiadów, znajomych rodziny i ich role społeczne;• poznaje i korzysta z miejsc użyteczności publicznej;• poznaje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami;

	Szkoła podstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Uczeń:
Relacje – kształtowanie postaw	<ul style="list-style-type: none"> • uczy się porozumiewania w formie dialogu; poznaje zasady prowadzenia rozmowy; • uczy się komunikowania z zastosowaniem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji – AAC: gesty, mimika, zdjęcia, obrazy, znaki przestrzennie-dotykowe, symbole, pismo, urządzenia i oprogramowanie wspomagające komunikację (dla uczniów nie komunikujących się werbalnie lub ze znacznymi ograniczeniami w tym zakresie); • bierze udział w wydarzeniach klasowych i szkolnych, także z zastosowaniem urządzeń głosowych – prostych komunikatorów; • uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania; • uczy się stosowania form grzecznościowych i komplementów w życiu codziennym; • uczy się wyjaśniania swojego zachowania i mówienia o planach;
Kultura - wartości, normy i wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w świątach i tradycjach rodzinnych; • przestrzega kultury życia codziennego; • uczy się korzystania z ośrodków i instytucji kultury; • uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.); • uczy się udziału w różnych formach twórczości; • rozumie przynależność do kraju, regionu, narodu; • poznaje region, tradycje, obyczaje; • bierze udział w lokalnych świątach i uroczystościach;
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<ul style="list-style-type: none"> • uczy się dostrzegania czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu (w tym także zagrożeń ze strony innych osób, używania alkoholu, środków odurzających); • uczy się i doskonali umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych); • poznaje odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi (Straż Pożarna, Policja, Wojsko Polskie, Straż Miejska); • poznaje i korzysta z ważnych numerów alarmowych; • uczy się zachowania bliskości i dystansu w relacjach z innymi ludźmi; • uczy się prawidłowego zachowywania się w środkach komunikacji; • poznaje nietypowe i nagłe sytuacje, które mogą się zdarzyć w domu, szkole, na ulicy, w innych miejscach; • uczy się przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się różnymi urządzeniami w domu i w szkole; • uczy się rozpoznawania i rozumienia znaków drogowych, symboli, oznaczeń w różnych miejscach itp.

V Zasady ewaluacji programu:

1. Procedura ewaluacyjna obejmuje:

- obserwację zachowania uczniów,
- analizę dokumentacji,
- rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz pracownikami niepedagogicznymi szkoły,
- analizę problemów zgłaszanych pedagogowi i psychologowi,
- analizę sprawozdań rocznych wychowawców, pedagoga i psychologa
- zogniskowane wywiady grupowe „focus”,
- modyfikowanie programu profilaktyczno-wychowawczego stosownie do potrzeb.

Bibliografia:

- Chałas K., Wychowanie ku wartościom. Elementy teorii i praktyki, t. I, Lublin – Kielce: Wydawnictwo Jedność. 2006,
- Denek K., Aksjologiczne aspekty edukacji szkolnej, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek. 2000,
- Dudzikowa M., Użyteczność pojęcia działań pozornych jako kategorii analitycznej. Egzemplifikacje z obszaru edukacji (i nie tylko), [w:] red. Dudzikowa M., Knasiecka-Falbierska K., Sprawcy i/lub ofiary działań pozornych w edukacji szkolnej, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls. 2013,
- Gaś Zbigniew, pod red. Badanie zapotrzebowania na profilaktykę, Fundacja „Masz szansę”. Lublin 2004
- Grochowska Nora „Jak żyć z ludźmi. Umiejętności interpersonalne. Program profilaktyczny dla młodzieży. Ćwiczenia grupowe MEN 2004
- Hildebrand D. von, Kłoczowski J.A., Paściak J., Tischner J., (1984), Wobec wartości, Poznań: Wydawnictwo „W drodze”.
- Kijak K., Maria Dos Santos Co robić, kiedy nie wiadomo co robić – podpowiednik dla nauczyciela SEVENTH SEA Warszawa 2001
- Koczurowska J., Standardy jakości programów profilaktycznych [w:] Profilaktyka w środowisku lokalnym, Warszawa 2002.
- Kunowski S., Podstawy współczesnej pedagogiki, Warszawa: Wydawnictwo Salezjańskie. (1996,
- Kukołowicz T., Nowak M., Pedagogika ogólna. Problemy aksjologiczne, Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL.
- Matulka Z., Wychowanie do wolności jako podstawowy problem pedagogiczny, [w:] red. 1997
- Nowak M., Podstawy pedagogiki otwartej, Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL. 1999
- Oleś P., System klaryfikacji wartości: założenia, zastosowanie, przegląd niektórych technik „Roczniki Filozoficzne” T. XXXI, Z. 4, 1983. 1
- Tabaka Anna, Sylwia Szostak, Porozmawiajmy o agresji - program profilaktyczny dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej RUBIKON
- Wieczorek – Stachowicz M.,Profilaktyka W Szkole – Poradnik Dla Nauczyciela, PARPA
- Vogler R. E., Bartz W. R. Nastolatki i alkohol, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 1999